

Dansk Center
for Organdonation

Hjernedødsundersøgelsen – et pårørende perspektiv

Donationsansvarligsygeplejerske Charlotte Daugbjerg

Sammenfatning

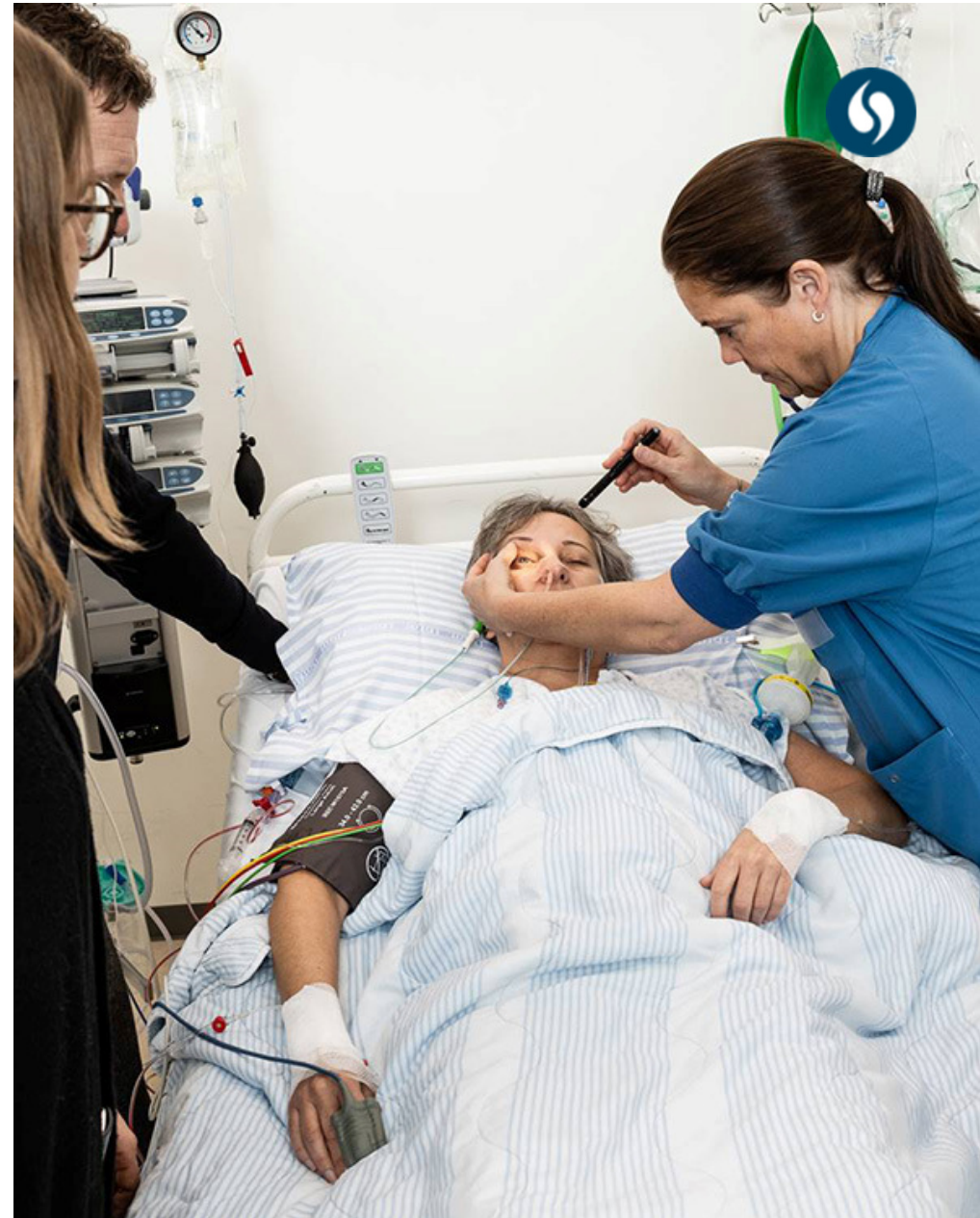
Best practice	
Før oplysning af aktiv behandling på intensivafdelingen, for patienter med omfattende skader i hjernen	
1	Den lægefaglige beslutning, om oplysning af aktiv behandling for patienter med omfattende skader i hjernen, træffes ikke før, muligheden for organdonation er undersøgt
Er patienten potentiel donor?	
2	Vurdering af om patienten er en potentiel donor følger Actloncard for Donorudvælgelse
3	Det er også relevant at have opmærksomhed på organdonation hos kylebehandlede hjertestoppede patienter, når behandlingen er uden effekt
4	Transplantationscentret inddrages altid i beslutningen af, om patienten er medicinsk egnet som organdonor
Kontakt til transplantationscentret	
5	Transplantationscentret kontaktes om en mulig donor på det tidspunkt, hvor de behandlingssige tilbud er udløst, hvor der er kliniske tegn på inkarcation, j. Actloncard for Donorudvælgelse, og inden samtalen med pårørende vedrørende samtykke til organdonation
6	Transplantationscentret skal orienteres om anamnesen til brug for den foreløbige vurdering af patientens egnethed som organdonor
Samtaler med pårørende om organdonation	
7	Der stilles krav om specifikke kompetencer til de læger, der varetager de formelle samtaler om hjemmed og organdonation
8	Udrykningssygeplejersken deltager i samtalerne
9	Samtalerne om hjemmed og organdonation bygger på "Guideline for kommunikation med pårørende om hjemmed og organdonation"
Donorpleje og -behandling	
10	"Rekommandation - behandling af voksne organdonorer" bruges i donationsforløbet
11	Udrykningssygeplejersken deltager i donorplejen og -behandlingen
Hjernedagsdiagnostikering	
12	Hjernedagsundersøgelsen følger tjeklisten "Konstatering af hjemmed - checkliste"
13	Pårørende tilbydes at overvære hjemmedundersøgelsen
14	4-kans aritrografi, som supplement til hjemmedundersøgelsen, skal altid kunne gennemføres uanset hvilket hospital, patienten er indlagt på
Pårørendesorg	
15	Dødens indtræden markeres tydeligt overfor de pårørende
16	Pårørende informeres om muligheden for at tage afsked med afdøde
17	Pårørende tilbydes en opfølgende samtale med afdelingen, i tiden efter de har forladt hospitalet
18	Pårørende skal være informeret om, hvor de kan henvende sig efterfølgende med spørgsmål om, hvordan det er gået med modtagelse af organerne
Transplantationscentrets løbende donorvurdering	
19	Patologer, cardiologer, bicanalytikere m.fl. skal være til rådighed for en rettidig donorvurdering

Best Practice

- Best Practice for organdonation som bygger på danske og udenlandske erfaringer og studier anbefaler, at pårørende tilbydes at være med til hjernedødsundersøgelsen.

Best Practice

- Før hjernedødsundersøgelsen informeres de pårørende om undersøgelserne og om muligheden for spinalreflekser. Lægen skal overveje, om de pårørende kan deltage i 1. og/eller 2. hjernedødsundersøgelse.
- Afhængig af lægens egne erfaringer kan det være hensigtsmæssigt, at de pårørende tilbydes at overvære 2. hjernedødsundersøgelse, da resultatet af undersøgelsen allerede er kendt

Erkendelse af at døden er indtrådt

- Pårørende bør have tilbud om at overvære hjernedødsundersøgelsen. Pårørende erkender ofte først, at patienten er død, når lægen, som en del af hjernedødsundersøgelsen, gennemfører apnøtesten

Argumenter for at lade pårørende deltage i hjernedødsundersøgelserne

- Tillid til systemet
- Forståelse af hjernedødsbegrebet
- Teknologien der holder liv i kroppen
- Pårørende som sandhedsvidne

Sorg og pårørende til donorer

- Det at forstå hjernedødsbegrebet var associeret til sorg, men der var en større forekomst af komplikationer til sorg blandt pårørende der ikke forstod hjernedødsprocessen
- Vigtigt at vide at det at forstå hjernedød har stor betydning i organdonationsprocessen for de pårørende

Overvejelser

- Fortæl pårørende om undersøgelsen inden deltagelse – forklar hjernedød
- Afklar hvem der forklarer de pårørende hvad der sker undervejs i undersøgelsen
- Sig til pårørende, at det er okay at forlade rummet under undersøgelsen
- Læg op til at der må stilles spørgsmål
- Det er okay at tale og fortælle om den afdøde under vejs f.eks. under apnø testen
- Hvis donor kan erklæres død efter 2.hjernedødsundersøgelse – markér at døden nu er konstateret f.eks. ved at give hånd og kondolere

Litteratur

- Jensen, Anja M. B. Orchestrating an Exceptional Death. Donor Family Experiences and Organ Donation in Denmark. Faculty of Social Sciences, University of Copenhagen 2011
- Kentish-Barnes, Nancy et. Al. Grief Symptoms in Relatives Who Experienced Organ Donation Requests in the ICU. Am J Respir Crit. Care Med Vol. 198, Iss 6, pp 751-758, sept. 2018